

Jókai Mór beszéde Gorove temetésén.

Jókai Mór levett kalappal, meghatott hangon a következő bucsubeszédet mondta el Gorove koporsójánál, midőn a temetési menet a szabadelvű párt helyisége előtt megállott:

"E ház előtt, hol legjobban megörökíté nevé a hála, hadd vegyünk bucsút a jó barától, a hazafitól, a vezértől, a nagy szellemről. Együtt végezte be az életet a kötelességgel. A lefolyt országgyűlés utolsó napja volt az ő életében is utolsó."

Midőn mi mindnyájan hazamegyünk azokhoz, a kik bennünket küldtek: ő is hazatér Ahoz, a Ki őt küldte. Hazatér azzal a megnyugvással: hogy küldetését hiven és teljes tehetőséggel szert bevitte."

Mint jó barát, sokak előtt feledhetlen fog ő maradni, azért a személyes, szeretettel méltó tulajdonaiért, a mik a társas életben minden rokonszenvet feléje vonzottak."

Mint hazafi, még többek által lesz dicsőítve, kik benne a politikai bátorság, a hazafiai önfeláldozás, a lemondásig menő hűség és a tettekre kész vezéri képesség, gyakran ellentétes, de ő nála egyesülve található erényeit tisztelni tanulták."

Feledhetlen fog lenni az egész szabadelvű párt előtt, mely a legnehezebb tűzpróbák évein keresztül, mint ércjellemű vezértagját vette őt körül e nőki székében teljes bizalmával."

De legfeledhetlenebb lesz Gorove István azon egyre fogratkozó kicsiny csapat előtt, melynek maradványaihoz tartozom én is: kortársai, küzdőtársai előtt."

Mikor még Magyarországon annak az eszmének, "szabadelvű parlamenti kormány" nem volt táborra, nem pártja, hanem csak egy apostoli csoportja; mikor még a parlamenti kormányrendszer tanait eretneknek kiáltották ki s csak egy kis phalanx merete azt zászlójára kitűzni, e phalanx hét vezéreinek egyike volt Gorove István."

E hét nagy név volt: Eötvös József, Csengerly Antal, Szalay László, Kemény Zsigmond, Szemere Bertalan, Trefort Ágoston, Gorove István."

Őt társa előre ment már: most ő is utának költözött, hogy hírül vigye az előrementeknek, hogy a mily épületnek alapköveit ők 40 év előtt lerakták, az ma már erős vára hazájuknak, mely kiállotta a legnehezebb ostromait a viharos eseményeknek, s az alatta megrengett föld sem ingatta azt meg, sem a balsors menyhőcsapásai. A szabadelvű parlamenti kormányrendszer Magyarországon él és uralkodik."

Ennek a fundamentumnak vetője volt ő, en ek volt betetőzője és mikor fennállt, erős megvédelmezője."

En Gorove Istvánban a szabadelvű parlamenti kormányrendszer legelső vezérbajnokainak egyikét siratom."

Ha emléket meg akarjuk örökíteni, ha nevének maradandó monumentumot akarunk állítani, úgy azt legméltóbban teendjük akkor, ha azon szabadelvű parlamenti kormányrendszernek, a melynek ő vezéralkotója volt, s a mely eszményi tökélye mellett a gyakorlati életképesség kriteriumát is bírja, minden téren és minden erőnkkel érvényt és diadalt szerezni törekszünk. A mi hálnak, megdicsőítésünk elhunyt nagy honfőrsünk Gorove István iránt legyen a szabadelvű parlamenti kormányrendszer elveinek diadalra juttatása, megörökítése, megértése az általa annyira bálványozott Magyarországon."

Mig Magyar él, Haza áll, áldás ragyogja körül Gorove István nevét!

A jon a haza földje csendes nyugalmat annak, mi belőle halandó volt; örök dicsőítést a haza népe annak, mi belőle halhatatlan maradt."

A beszételek és temetés főbb pontjait még csőtörtőki táviratunk leírta, így most már nincs egyéb hátra, minthogy ismételve örök istenbózzadót mondjunk az elhunyt jeles férfinak."

mindenre enged magyarázatot s annyi mindent ígér, hogy nem egy vizsont-ígéret tűné érte a markomat, — vagy tán a szívetem is, mert hisz az asszonyok nemcsak forró parolát, de édes reményeket nyújtó szót, pillantást is — tudnak adni."

Ne tessék félre érteni: Áperte beszédem ez idő szerint (idő? épen mintha még mindig a kezdőnél volnánk) nem vonatkozik senkire és semmire. Se szó, se pillantás, — nem tartja most fogva gondolataimat, s semmi reményeket sem táplállok, sőt előre tudom, hogy ez a tárca se fogja elősegíteni vágyaimat."

Mert én nagyon szeretnék remélni, — és pedig szerelem dolgában remélni. Ugy azonban, hogy reményeimnek kézzel fogható alapja legyen. Akkor látnák meg, hogy mennyi tárcazt összeszednék írni. Csak úgy ömlene belőlem, a sok jó gondolat. Most, hogy nem szeretek senkit, s nem szeret senki, olyan úras a szívem is, fejem is, s érzem, hogy így nem bírom sokáig. Akerhogy esik is a sorja, de valakit meg kell szeretnem. Csak volna itt Debreczenben is olyan újság, amelyikbe az ember meghirdetethető kiadó szívét, tudom hogy hamarabb lakója akadna, — hiszen annyi kedvezményben részesíteném, hogy az árendásnak rövid idő múlva kedve jönne örök áron is megvenni."

Az országgyűlés eredménye.

Most midőn már ő felsége a király az 1878—81-iki országgyűlést trónbeszéddel be-rekesztette, nem érdektelen a képviselőház elnökei zárlatának alapján, számot adni az országgyűlési időszak eredményéről."

Az országgyűlésen a megnyitáskor az igazolt képviselők száma 445 volt, két képviselő állás csak később töltetett be."

A működés eredménye következő:

1. Királyi leirat érkezett 7, elintéztetett 7, maradt 0.

2. Horvát-Szlavon-Dalmát országgyűlés elnökei által bemutatott 8, elintéztetett 7, függőben maradt 1.

3. Interpelláció intéztetett a kormány tagjaihoz 208, válaszolatlan maradt 22.

4. Indítvány és határozati javaslat tétetett 330, elintéztetetlenül maradt 1.

5. Törvényjavaslat benyújtott 219. Szentesi leve kihirdetett 195, szentesítés végett felterjesztve van még 1, visszavonatot, vagy mellőztetett 8, függőben maradt 15.

6. Miniszteri és egyéb előterjesztés beadott 75, elintéztetett 66, függőben van 9.

7. Főrendihatói izenet érkezett 221, elintéztetett mind a 221.

8. Mentelmi ügy előfordult 26, elintéztetett a mentelmi jog felfüggesztésével 17, fenntartásával a mentelmi jognak 9.

9. Összeférhetlenségi eset felmerült szintén 26, elintéztetett a bizottság felmentő határozata által 7, az illető képviselők lemondása folytán tárgyalatnává vált 18 s végre 1 a bizottság által nem tárgyalhatott."

10. Jelentés összesen 60 bizottság részéről tétetett 544, elintéztetett 543, függőben maradt 1.

11. Kérvény bemutatott 1411, elintéztetett 1403, függőben maradt 8, ezek a jövő országgyűlésre elterjesztési határozattal."

12. Személy változás:
a) a kormány kebelében 5 miniszteri,
b) a ház tisztviselői kebelében 5 miniszteri,
c) a képviselőház tagja között 127 és pedig halál által 23, lemondás folytán 35, új választás következtében 69 fordult elő."

13. A kérvénnyel megadott választások száma volt összesen 9; a kifogásoltaké 16, ezek közül az I.—IX. bíráló bizottságok ítélete által igazoltatott 23; az illető képviselők lemondása folytán tárgyalatnává vált 2.

14. A képviselői száma jelenleg ismét 445, e szerint a 413 magyarországi és 34 horvátországi összesen 447 tagból álló képviselőháznak egy horvátországi és egy magyarországi tagja hiányzik."

15. A képviselőház a jelen egész országgyűlés folyamán összesen 412 ülést tartott s 5901 határozatot hozott."

A 3 ik ülésnek alatt 8 képviselő halt meg, névsorint: Csengerly Antal Zala-megye nagykanizsai, Jenei József Maros-Tordamegye marosvásárhelyi, Márkus István Vas megye sárvári, Kossuth Mihály Zemplénmegye nagymihályi, Fábrius Károly Nagy-Küküllőmegye segesvári, Orosz Mihály Borsodmegye mezőcsáthi, Gorove István Temesmegye orczivalva választókerületi és Katic Ignác horvát-szlavon országgyűlési képviselők."

Iparunk jövője.

Budapest június 1.

Tudományos körben a népevelési ügy fejlesztését a legfelsőbb tanintézetek (egyetemek) decentralizációjára, szaporítására által vélik elérhetőnek. — Hasonló nézetnek hódolt újabban törvényhozásunk az ipar-ügy terén, midőn az ipartörvénynek a közvélemény által sürgetett revíziója helyett, nálunk még eddig honosítatlan, avagy gyenge gyökeret vert iparágakat a nagy iparban, óhajta állami kedvezmények által lendületbe hozni. — A jövő lesz ezen intézkedések tűzpróbája. — Annyi bizonyos és már eleve is örömmel constatalható, hogy ez oly orvosság, mely semmi tekintetben sem árt, de használatos. — Használatos nagyban: a nagy iparosnak, gyárosnak, a gazdag vállalkozónak, nemzetgazdaságunknak és kicsinyben: az egyes munkásoknak. — De utó-

Tessék próbát tenni, biztosíthatok akérik, hogy jobb és olcsóbb szívet keresve sem találhat szab. kir. Debreczen város nagy hártárán belül, de tán rajta kívül sem."

Az a kis barna menyecske, hogy áldja meg a teremtő minden édes mosolygását, igazó tekintetét, legolcsóbban szert tehetne rá. Nem volna ugyan sok concurrence, de rártartós lehetnek."

A férje igen derék ember, pompásul van nevelve, nincs mindig a sarkába, vagy ha közel merészkedik is néha, hát ezer, meg ezer jelét adja annak, hogy mennyire tudja a rendet. Örömmel, lelkesedve buzdítja a menyecske tánczosát, hogy "rajta, szaporán, hadd pattogjon a kis feleség."

Ezek a szavak úgy felizgatják a vért, s oly kéjtájon, ezeevezetten járja az ember, hogy szinte majd elgőrija kezét-lábát. A kis barna menyecske ábrándos szemre csak úgy szórja a társugarakat, két piros orcája lángol, simára fésült fekete haja zilált lesz, — melle zihál, virág csokrának illata elandalt, s az ember csaknem megfullad a mámorban, mit e kéjes élvezet nyújt."

— Huzzad Józsi! Csak most el ne hagyj, mert a kis menyecske tánczosá elszédülne s összeesnék."

biak dus reményekkel, mohó vágygyal az ipartörvény átalakítására vároznak. — E munka nem képez pártkérdést, habár minden politikai párt fölveszi programjába. Mert egy párt sem tömörül bizonyosan, határozottan körvonalozott nézetek közé s illetve az átalakítást anyagjál szolgáló eszmék nem a parlamenti pártállások, hanem egyéni felfogások szerint oszlanak meg."

Tagadhatlan, hogy sok üdvöst hozhat egy új törvény, de minden jót nem biztosíthat, minden bajt el nem távolíthat és a hozzája kötött vérmes reményeket egész terjedelmében szerény nézetünk szerint nem valószínű meg."

Az iparosoknak maguknak kell magokor segíteni. — Es segíteni fognak, mert jól indultak. — Engedtek a kor hívd szótának és bizonyára a lelkiükben fölérte előre hajtó ösztönnek. — A műveltség minél lejjebb száll az alsó rétegekbe, az öntudat annál szélesebb körben éled föl. — A járszalag kezd nélkülözhetővé válni. — Egyesülnek, nem mert kényeszerítő rendszabály parancsolja azt rájuk, hanem mivel felfogott érdekek ezt javasolja; eszmét cserélnek, mert tanulni, okulni kívának és egymás bírálatát bívják föl, mert önzerttel mutathatják elő kezök munkáit."

Ez a helyes út. — Es a magyar ipar, — mely csakugyan nem volt, hanem lesz, — boldogulni fog, mert boldogulnia kell!"

Nem késtünk el. — Senki sem válóhatunk hibáért. — A természetben nincs ugrás. — Megkellett várni a természet rendes fejlődését. — Eddig mezőgazdasági állam voltunk, most már a második stadiumhoz érünk: leszünk, (de mezőgazdasági érdekeink röntartásával) iparállammá. — Epen az a tapasztalat, hogy mindnyájan érezzük iparunk hiányait, e tekintetben való viszonyaink nyomasztóságát, legjobban bizonyítja ezt. — Fáj a térdünk, karunk, mert nővünk. Minden átalakulás érezhető hatást okoz."

Es ezen átalakulási processusban jelentékeny közreható feladat jutott a kiállításnak. Ez uttal az iparkiallításnak, mely oly intézmény, mely az iparunk bizonyos időpontban való fejlettségi fokát követésre buzdító előnyeivel s a jövőben elenyészendő hiányával ismerteti meg a termelőket és fogyasztókat között való forgalom (szélesebb értelemben vett adás-vevés) e ösegítése mellett. — Vagyis egy szóval a tárlat hővmérő; az ipar tárlat: az ipar hővmérője."

Kétségbevonhatlan, hogy eddig pénzrönk, élesített igényeink kielégítése céljából országunkból, kivándorolt. — Némely iparágunk a fentírtett állami kedvezmények nyújtásával azonban megadott a lehetőség a külföldi hasonló iparágaival egy időben fenállhatni, azokkal méltó versenyre kelni. — Már ezeknél beumarad pénzünk. — A pénzügyi kapacitások hitelt érdemlő állításai szerint az újabb törvényesen letesített rente conversio alatt ismert, nagyszerű pénzügyi művelési állami hiteltelüket roppant nagy mértékben emelte, melynek ésszerű következménye, hogy a külföldi tőke nálunk elhelyezést fog keresni. — Ismét pénz, mely munkát terem, forgalmat alkot s miként a nyári eső a növényzetre, az iparra jótékony hatást gyakorol. — Ehhez járulnak még az uszortát megszorító, megakadályozó törvény és (a zálogházakra vonatkozó újabb) kormány intézkedések, valamint az olcsó kölcsönt biztosító országos hitelintézetek. — Ugy hogy ezután nálunk értelmét veszíti az eddig csaknem szó szerint alkalmazásban volt közgazdasági elv: pénz pénzt csinál, hanem helyesen akkép lesz formulázható: a pénz munkát, a munka pénzt csinál."

Végül ne feledkezzünk meg arról, hogy az ipartörvény revíziója előtt állunk. — Nem lehet czélünk és nincs hozzá tehetőségünk, iparunk jövőjét feltárni, de azon néhány szembeálló jelenségre, melyekből arra következtetni lehet, jól esik ezuttal rámutatunk és elmondanunk:

Jönni fog egy jobb kor!"

Vizsgálatok a főiskolában.

A reformátusok debreczeni főiskolájában 1880/1 tanévet berekesztő vizsgálatok következő renddel tartanak: Június 13-án délelőtt 8 órakor háláadó üzenetiztetet a főiskolai imateremben."

Derék kis feleség. Bizon boldo, a ki bírhatja megérdemli, hogy megbecsüjék."

A debr. dalárdához hasonló népszerű tesület aligha van Debreczenben. Daczára, hogy a több család a lövölde helyiségében táncvirgalmat rendezett, — mégis a dalárok hangterenyére a nagyderék fürdőház udvara zsúblásig megtelt szebbnél szebb közönséggel, mely nagy élvezettel hallgatta most is, a folyónosan erősülő jeles dalárdák pompás énekeit. — Hitessy Lajos fáradhatatlan buzgó tarmester vezetése alatt néhány új darabot is dítak elő, melyeket viharos éjenzés és taps övetett."

Kitűnő dalárdának büszké lehetünk, s alójában legméltóbb helyre jönek jövő évre a ország dalárdái, midőn ünnepélyüket itt gőjök megtartani."

A hangverseny után a fiatalok tánczra erekedett, s széles jó kedvében mulatott éj-él utánig, még pedig úgy, hogy a lövöldeben adók közül nem egy két irigy szem jött át, óvárogva gyűzőrködni ebben a fesztelen s ártat nem ösmérő mulatásban."

Adjon isten sok ilyen jó estét!"

Kis Vitéz.

A.) A hittanszakita folyóam-ban: Junius 13 tól kezdve I. II. III. és IV. éves hittanhalgatók párbeszédi vizsgái az illető tudományok rendes tanóráin és termeiben."

B.) A jog és államtudományi karnál: Junius 18 és 19-ik napjain jelentkezés az alap és állam vizsgálatok letétele végett az akadémiai igazgató tanárnál, a lezke könyv beadása mellett. Junius 20-tól kezdve a hó végéig alap és állam vizsgálatok a főiskolai gyűlésteremben."

C.) A gymnasiumban: Junius 19-én a mellék tantárgyakból; délelőtt gyorsírás és francia nyelv, délután torna és ének. 20-án egész nap a VII osztály két szakasza. Az a szakasz az oratóriumban, b) szakasz a nyolcadik oszt. termében. 21-én egész nap a VII és V-ik osztály; VI-ik az oratóriumban, V-ik a nyolcadik oszt. termében. 22-én egész nap: IV-ik osztály az oratóriumban, III-ik osztály a szakasza a nyolcadik osztály termében. 23-án egész nap: II-ik oszt. az oratóriumban, III-ik osztály b) szakasza a nyolcadik osztály termében. 24-én egész nap: I-ő osztály a szakasza az oratóriumban, b) szakasza a nyolcadik osztály termében. 25-től 30-ig az érettségi szóbeli vizsgálatok tartanak."

D.) A tanítóképződeben: Junius 24 és 25 napjain d. e. 9—12 ig, d. u. 5—7 óráig az acad. VI-ik teremben."

Mely nyilvános vizsgálatokon megjelenésre a szűkök s a nevelés és tanítás ügy barátai tisztelettel meghívattak."

Debrecen, 1881. június 2-án.

A debr. ref. főiskola igazgatósa.

A folyó hó 8 án tartandó városi rendkívüli bizottsági közgyűlés tárgyai.

Debreczen, jun. 3.

1. A jövő országgyűlés egybehívására szóló kegyelmes királyi leirat kihirdetése.
2. Miniszteri leirat, melylyel a trónörökös pár 6 főségeik budapesti fogadtatása alkalmából kelt királyi legfelsőbb kézirat másolatban meg küldetik.
3. A trónörökös-pár 6 főségeik nászünnepélye alkalmából Budapesten járt küldött-ség jelentése.
4. A vereskereszt-egylet segélyezése.

Külföld.

Sándor bolgár fejedelem olyan törvényjavaslatot szándékozik a nemzetgyűlés elé terjesztetni, a mely hét év tartamára nemcsak terjedelmes közigazgatási határmelű házzaza őt fel, hanem sok tekintetben törvényhozó hatalommal is. Így azt követeli a fejedelem, hogy az államtanácsot ne a nemzetgyűlés válassza, hanem ő nevezhesse ki. A fejedelem reformjai nagy ellenkezéssel fognak találkozni Bolgárországban. Konstantinápolyból azt jelentik, hogy a fejedelem ellen forradalom készül, és hogy a fejedelem lemondása a jelen körülmények közt elkerülhetlen. E tudósítás szerint Szaid nagyvezír értesült Szófiából, hogy Sándor fejedelem a mozgalom miatt megszakította körútját és parancsot adott a palota építésének félbeszakítására."

Albánialól. Dervis pasa Gusinye felé tart és a napokban Skutariba érkezik. A skutarii kormányzó, minthogy a kasztrati törzs megtagadta a tizedet, utasítást kért Konstantinápolyból, vajjon erőszakkal is behajtas-e a tizedet."

A szultán és az egyiptomi alkirály közt állítólag rendkívül feszült a viszony, a kölcsönös elkeseredés nagyobb és nagyobb lesz, úgy hogy előbb utóbb nyilvánossá lesz a meghasonlás."

Zavargások Irlandban. — Az irlandi zavargások napról-napra fenyegetőbb alakot öltének. Ennisen, a clarei grófságban, a napokban összeütközés történt a nép s a katonaság közt, a nép 6 halottat vezetett. — Scarifban az utcai zavargás alkalmával 3 rendőrt agyonlöttek, itt két lelkes izgatta a népet. Clonmeken a csapatoknak vissza kellett vonulni. — Arran-Moreir sziget lakosai egy hadihajó őt partra szállító csónakját szétrombolták, minthogy a hajón oly hivatalnokok érkeztek, kik bérlők kifizésére voltak megbízva. A hadi hajóról a merénylőkre rálöttek. — Több helységben nagy elkeseredés okoztak az utcákon ismételten végbement véres összeütközések. A katonaságnak a nép nem ad szekeket a sebesültek szállítására."

Irodalom és művészet.

== Kossuth Lajos a 49-ki eseményekről nagyobb munkát készít. A nagyérdemű műre főképp Görgői támadásai szolgáltatnak okot. Kossuth — mint a "Függ." írja — jelenleg még Baracconban van s a legjobb egészségnek örvend."

△ Új zenemű. Táborosky és Parschnál Budapesten Huber Sándortól "Kőrösi leány" című zenemű jelent meg. Ára 80 kr."

♂ Gróf Széchenyi Béla keleti utazásából, melyet Kreitner Gusztáv irt s magyar fordításban a Révai testvérek adnak ki, igen díszes kiadásban képekkel megjelent a 4-ik füzet. Ára egy füzetnek 30 kr."

< Úti kalauz Magyarországról. Heksch Sándor ismert német író, ki a magyar irodalomnak számos jelesebb termékét ültette át már német nyelvre, most "Illustrirter Führer durch Ungarn" czim alatt hazánkat ismertető, képekkel díszített uti kalauz ad ki azon külföldi turisták számára, kik Magyarországot meglátogatni óhajtják. A könyv, mint a szerzőnek előbbi hasonló művei: "Illustrirter Führer auf der Donau von Regensburg bis Sulina," "Illustrirter Föh-

rer durch die Karpathen und oberungarischen Bader... nagy hiányt fog pótolni a kétség-kívül époly kaposságunk fog örövendeni. E mű VII szakasza épen a mi vidékünk fogja magába foglalni: az északi és volt tiszavideki vasutakat: 1) Kassa, Eperjes, Orlov; 2) Szerencs-Márm. Sziget; 3) Kassa-S. A. Ujhegy-Munkács; 4) Nyiregyháza-Ungvár; 5) Debreczen-Királyháza; 6) Debreczen-Páspók-Ladány; 7) Debreczen-Miskolc. Az ezek körébe eső fűrdőhelyekre különös gond lesz fordítva. Mindazon fűrdőgazdaságok, szállodatulajdonosok, kereskedők, iparosok stb. kik az említett könyv hirdetésé és címári rovatában neveltek megemlíteni óhajtják, forduljanak a szerzőhöz. Heksch F. Sándor. Bécs, III. U. Gargasse 29 sz.

Napi hírek.

Isteni ünnep. A pünköszt ünnep első napján holnap, a református nagy-templomban ut. Csák János tanár, a kis-templomban pedig nt. Némethy Lajos lelkész ur mondják a szent beszédet. — A rom. kath. templomban pedig 9 órakor zenés-mise lesz, melynél a szülő-részeket Zivuska Ferencz, Kubayné urhölgyek és Csapó Etelka kisasszony éneklik.

A király Budapestén. Ő felsége az eddigi rendelkezés szerint jövő hétfő estig marad a fővárosban. Vasárnap délután, a király megjelenik a loverszeny.

Tisza Kálmán miniszterelnök a nyarat részben Geszten fogja tölteni s esetleg augusztus végén Oroszországba megy.

Az iparkiallításra, mint a „Magyar Alföld“-ben olvassuk, nagyban folynak az előkészületek. A kormány, — írja a nevezett lap — már is élénk figyelemmel kíséri a mozgalmat, s: Kémény Gábor báró kiállításba helyezte már is, hogy jelenlétével szerencsétlenül fogja a kiállítást s a debreczeniek örömmel fogadták e hírt. Debreczen város reményli, hogy a magyar haza minden iparosára érdeklődve fogadják a mozgalmat és hiszi, hogy törekvésében nemcsak támogatásra fog találni bennök. Az előleges bejelentések eddig következők: Pápáról 9 kiállító; Kolozsavárról 55; Keszthelyről 10; Brassóbról 16; Szentesről 10; B. Ujvárosról 10; H-Bőszörmény 17; Veszprémből 25; Kálcsáról 7; Aradról 11; B. Gyuláról 25. Továbbá: N. Vár, Budapest, Ungvár, Vác, Szeged, N.-Losonc, Győr, Ny.-Bakta, M.-Szalka, Kassa, Deés, Eger, Szabadka, M.-Sziget, T.-Fűrés, Rév-Komárom, B.-Gyarmat stb. városokból a végrehajtó bizottsághoz érkezett jelentések szerint nagyszámú kiállítók folynak.

A debreczeni kereskedelmi szakiskola záróvizsgálata. A debreczeni kereskedelmi szakiskola záróvizsgálata, mint minden évben, úgy ez idén is június hónap tartatik meg. Ez két részből áll u. m. írásbeli és szóbeli vizsgálatból. Az írásbeli vizsgálat nyilvános jelleggel bírván, nemcsak a növendékek szülei és rokonai láttnak ott szívesen, hanem egyáltalában mindenki, ki a köz. és szakműveltség iránt érdeklődik.

Somló Sándor ifju szerelmes színészről ki közlelt a nemzeti színházban sikerrel vendégszerepelt, azt írják, hogy a népszínházhoz lett szerződötve. E hír tévedésen alapszik, mert ő a jövő télén a mi színházunknak lesz tagja, miután a jövő télre szerződést kötött a köz. és szakműveltség iránt érdeklődők.

A debreczeni ipar-mű-kiallítás végrehajtó bizottsága jövő hó első napján a ref. collegium épületében fogja állandó irodáját megnyitni, mint azon megjegyzéssel hozunk közölnömre, hogy a bizottság mindennap vasárnap is, d. e. 9-től 12-ig, délután 2-től 5 óráig bárkinek készséggel ad felvilágosítást a kiállítás tárgyában.

Gyászjelentés Mély fájdalommal jelentjük forrón szeretett anyáknak, illetőleg nagy-nyárnak néhai Öv. Páffy Andrásné szület. Erős Zsuzsánna asszonynak folyó hó 3-án reggel 6 órakor. 66 éves korában szélhűtés következtében történt rögtön gyászos kimentését. Hűt. tetemei folyó hó 5-én délután 4 órakor fognak előbb a báránypont 2377. számú háztól, majd a ref. kórházban tartandó gyászszertartás után a cseplő-utcai családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Mely végteszünetéire az elhunyt rokonait, ösmerőseit s általában a t. cz. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1881. június 3. Egyetlen gyermeke: Páffy Julianna férjezett Somogyi Jánosné; unokája: Eszter férjezett Trázy Andrásné; József, Imre, Mária és kis-korú több unokái nevében is.

A Magyar Alföld cím alatt Grünvald József szerkesztésében városunknak új szaklap mutatója száma jelent meg, igen változatos tartalommal, s csinos kiállításban. A lap tisztán, — minden politikai czélzásokat kizárva, — a kereskedelem és ipar érdekeit szolgálja. Hetenként egyszer fog megjelenni s ára egy évre 6 frt. fél évre 3 frt. negyed évre 1 frt 50 kr. — Ajánljuk olvasóink figyelmébe az ügyesen szerkesztett lapot, melynek „Iparunk jövője” című cikkét lapunk mai számában bemutatjuk olvasóinknak.

A helybeli iparos ifjak önképző egylete július 4-én a népkertben táncszívalommal egybekötött évfordulati emlékünnepeit fog rendezni.

Hálózás. A helybeli izr. hitközséget a kérielhetlen halál egyik legjelesebb tanítójától Zwelg Mihálytól fosztá meg. Neki számos érdemei vannak a helyi izraelita ifju nemzedék magyar érzelmi és hazafias irányu nevelésében, és így méltán fájhatja az egész izr.

hitközség e derék tanítója vesztét. Temetését holnap reggel lesz Béke poraira!

Debreczeni ref. egyház tanácsa a f. hó 6-án d. e. órák közgyűlést tart. Tárgy: Adószedő ellenőr választása s egyéb folyó ügyek.

A Szlavoniába kivándorolt magyar honpolgárok segítyezését, illetve a Daruvárott kijelölt telepen felállítandó magyar sju evan gelikus egyház megalapítására a könyöradományok gyűjtését újabban ismét két megyei törvényhatóság rendelte és határozta el. Nevezetesen Fejérmegye, hol a szolgabírák már azép sikerrel meg is kezdték a gyűjtést aztán Komárommegye, hol ezen pártolásra méltó ügy élén maga az alispán állott. (O. E.)

Juniálisok. A kereskedő ifjak táncszívalomra a meghívók a napokban fognak azétküldeni. A t. u. z. o. k. juniálisára pedig holnap küldik szíjjel a meghívókat. Az iparos ifjak önképző egylete az idén sem marad el, mert szintén fog nyári táncszívalomat rendezni.

A lövőde hétfőn pünköszt második napján rendezik szökött díjővezését. Nem mulasztjuk el ismételve figyelmébe ajánlani a közönségnek e kedves mulatságot, amelyhez hasonló bizon s kávéház, se kugli, se billard nem nyujthat.

Ugorka, zöldbab, borsó, cseresznye, kalarabé sat. ismét új, nagy mennyiségben érkezett Oroszországtól Vég János kereskedésében, a hol ma e cikkeket valóságos bucsujárás volt. Az ember alig hinné, hogy milyen keresletnek örvend, különösen mióta aránylag a korai időre igen olcsón kapható.

A debreczeni ref. tanító-testület f. hó 2-án érkeztetli gyűlést tartott. Ertekezéskor Tóth Károly csapó-külvárosi leány-tanító a következő tárgyat vette fel: „Hogyan lehet a szepírás a népközlésben könnyen és jó eredménnyel tanítani?” — Miután bevezetéstül a régiek irásmodjairól, az irás toáténetéről beszélt, átért a szepírás elsajátításának azon módjára, melyet ő saját iskolájában f. évben is gyakorolt. — Először is az eredményt ismertette meg a gyűlést, — felmutatván a tanítványai által készített irásmutatványokat, melyeket azok közönségesen vonalozott papírra írtak. Az eredmény mindnyájunk meglepett. Szébb írást kívánni nem igen lehet. A betűk mind jól álltak, egymástól kimért távolságban állanak és csinosak. Kiváncsiak voltunk értekezés módjére. S ez a következő. Tanítványai számára hálózott papirokat készített, olyanokat, melyeken a rendes vízszintes vonalokon kívül a jobbra dűlt vonalak oly sürűn álljanak, mint p. o. az „m” betűszárai egymáshoz. Az ily módon hálózott papirt jól átlátszó papir alá teszi s erre írta a gyermekeket. — Megmagyarázván, hogy a betűk vékony és vastag vonalait hol kezdjük, meddig és hol húzzák fel és stb. — Így p. o. a kis betűknél, minthogy a száraz betűket s a kerek betűk vastag részeit is mindig az átlátszó vonalokon húzzák le, okvetlenül mindeniknek egyenlő távolságot és jól dűlve kell lenni. — Sok gyakorlat után, mint azt értekezés tapasztalata igazolja, oly jó szeműrtékre és kézügyességre tesznek szert a növendékek, hogy később hálózott nélkül is megtartják az említett pontosságot. — A gyűlésterembe hozott s fentebbi módon vonalozott táblán több betű és szó írást megmutatván értekezés, előadását befejezte. A gyűlés, egy két tag kivételével, helyesen látja ez eljárást azon különbséggel, hogy az írásk látásának el hálózattal s így az alárakak feleslegessé válik. — Egyesek bírálatáról helyszükre miatt nem szölk. Sáfár László jegyző.

A trónörökös pár Schönbrunnban. Stefánia főhercegnő Schönbrunnban, hova Budapestről visszatérése után ment s ahol ugyanazon lakosztályban lakik férjével együtt, melyet felsége szülei tartottak elfoglalva az esküvői ünnepélyek alatt, igen visszavonult életet él. Távol Bécs lármajától, nem háborgattatva hivatalos fogadtatások és a ceremónia formaiságai által, itt kizárólag a királyi család körében él s gond nélkül átengedheti magát a nyugalomnak, mit egészségi állapota jelenleg megkíván. Orvosi nyugalmat és gondtalan életmódot tanácsoltak neki, legalább egy időre, s a főhercegnő szívesen s nagy lelkiismeretességgel követi orvosi tanácsát. Meglévén szokva a kora reggeli étéhez, jókor kel s közvetlenül a lakosztály mellett elterülő téli kertbe megy sétálni. A kert bejáratánál egy sátoros pavillont állítottak fel, mely jó védelmet nyujt a nap égető heve ellen. A főhercegnő a trónörökösökkel együtt egész órákat tölt a pavilonban, itt fogadja a király és királyné naponkénti látogatásait, mikor tudniillik ő felsége Bécsben vagy Schönbrunnban vannak, itt mulat a kis Valeria főhercegnővel, ki iránt különösen nagy rokonszenvel viselkedik, vagy pedig olvasással és kézi munkával tölti idejét. Délutánként rendszeren a trónörökösök szökött sétálni a szabadban, ebéd után pedig, melyet családi körben költ el, a parkban sétál. Majdnem mindennap lehet látni a park valamelyik félreess zugában sétálni alkonyat felé, egyszerű toilettében s csak egy udvarhölgy kíséri, ki természetesen szintoly igénytelen öltözéket visel, mint ő, s ennek következtében sokan nem ismerik fel. Természetesen másképp áll a dolog, ha a trónörökösökkel sétál. Így például tegnapielőtt a park számos látogatója, mikor az ifju párt megpillantotta, előretódult, úgy hogy szinte elálltak az utat, s az udvari zsanárokknak kérésre kellett fogni a dologot, hogy a tisztelt közönség kevésbé zavaró módon adjon kifejezést kíváncsiságának. A főhercegnő rendszeren kilencz órák térnyugalomra, teázás után. — A trónörökös-pár prágai utazásának ideje még nincs véglegesen

megállapítva, Galicziát pedig csak a jövő nyáron fogják meglátogatni. Az idei nyár programjába ez idő szerinti csak a reichstadi és ischli tartózkodás van főlve.

Tajték pipa kisorsolás. Idősebb Boka Samu híres pipatoriumából egy igen szép tajték pipát jászik ki, melynek húzása holnap délután a nagyerdőn fog megtörténni. A 130 szám közül még csak egy pár van üresen.

Elveszett egy zöld táblájú Balogh Imre nevére szóló katonai invalidus könyvecské. A megtaláló sziveskedjék azt a kapitányi hivatalnál átadni, hol 5 frtnyi jutalomban részesül.

Ifj. Boka Samu zenekara holnap a nagyerdőn fog játszani.

Egy halott, a ki még él. A fehérmegyei gyurói rom. kath. anyakönyvben Uszely Anna halottnak van bejegyezve. Miután meginterpelláltatt a szomszéd asszonyok által, hogy él-e hát tulajdonképen vagy meghalt? a halottak bejegyzett előjelentést tett a szolgabírónál ezen tévedés tisztázása végett, s ennek előterjesztése Fejérmegye közgyűlése az anyakönyvi kiigazítás eszközésével a tisztgyűlést és a veáli járási szolgabíró megbízta utasításba adván egyébiránt hogy a személyazonosság megállapítását a szükséges tanúk kihallgatásával eszközöljék. Veszely Annának tehát kilátása van, hogy a feltámadást, már t. i. az anyakönyvben, — életben megéri.

Különös ajándék. Hay László, ugyanazon fiatal ember, ki a trónörökösnek egykeleése alkalmából egy levelező lapon egy 5000 szóból gratulatót küldött most királyné ő felségének egy nem kevesebb ügyességről tanuskodó ajándékot küldött. Ez egy bársönyba kötött ezüsttel kiver kis nyolczadrétű (a levelező lapnál valamivel kisebb) album, melynek hat lapja Petőfi egész „János vitéz” és Kálifrafikus írásjegyekben tartalmazza.

A Magyar-Francia biztosítói részvénytársaság életosztályához 1881. év május hónap benyújtott 252 darab ajánlat 618.100 frt. tőkéről, kiállított 239 darab kötvény 582.600 frt. tőkéről. Mióta az életosztály működését megkezdte, azaz 1880. február hó 1-től kezdve 5540 darab 13.059.600 frt. tőkéről szóló ajánlat lón benyujtva és 4690 darab 11.320.500 frtról szóló kötvény kiállítva.

Időjárás június 3.

Európa b. a. n. A nagy légmómas (763—765) a kontinens északnyugati nagyobb részében van s a Kárpátok vonalában (763—764) benyulik ama két depresszió közé, melyeknek egyike Oroszország délnyugati részében (760), másika a Balkánfélszigeten és Magyarországon déli táján van (760). Az idő általában véve derült, égi háborura hajlandó, meleg.

Hazánkban: Többnyire északi és északi-keleti, részben keleties méréseket szeleknál a hőmérséklet aig egy kevéssel nagobodott, délen pedig föllebb szállt. Az idő meglehetősen derült. Helyi esők számosabban, de Szepi-Szt.-Györgyöt kivéve, csekély mennyiségben voltak. Részint zivatar, részint égháboru volt: Beszterczen, Egerben, Magyaróváron, Orsován, Sopronban, Ungváron és Sepszi Szt.-Györgyön, itt jégesővel.

Kilátás jövőre: Hazánkban többnyire napos, felhősse változó időt várhatni; délen derengés, északon és keleten helyi esőkkel, zivatarral.

Vegyések.

Az aprómarha-hizlalásról. Gyakran ismételtük már, hogy különösen a kisebb gazdánál igen jó jövedelmi forrást képezhetne a tyuktenyésztés és pedig nem egyedül, hanem és főleg a hizlalás. Magától értetődik, hogy a hizott aprómarha eladásából nagyobb nyereséget huzhatunk, — bebizonyították a gyakorlatibb francziák, mert „poulard”-jaik világhírűek és igen drágán fizetettek. Mi hasonló eredményt érhetünk el a kappanokkal. A nálunk szokásos hizlalás költségesebb, mint a francziaországi és az eredménytávólról sem megfelelő. Nálunk gabnával, tészttával és kenyérral hizlalnak, elölben a franczia törött kásával. Meiyet kása vagy árpaliszttal és vízzel szállrd tészttá gyurnak és vajjal kevernek. Itallul szolgál a savanyu tej melybe egy kis cukrot adnak és e kitűnő táplálékot nyeri a franczia poulard a fehér gyengéd és izletes húst. A libákat Franciaországban, mint nálunk is, gyakran zabbal hizlalják. A franczia hizlalók a poulardot már levágya adják el.

A tuniszi bel katonál. Valami harcias kinézésűk nincs a tuniszi bej katonáinak. Egy német tiszt, ki hosszabb ideig időzött Tuniszbán, többek között ezeket írja róluk: Minthogy a katonák egyuttal a rendőri szolgálatot teljesítik, mindenütt figyelemmel kísérhetők. A városban szétszórtt országokban melyekben még lözések sincsenek a katonák a pusztá földön, nagy ritkán gyékényeken ülnek, valami mesterséggel foglalkozva. Az országban előtt mindig sarkon egy-egy ör áll, fegyverjük békésen nyugszik mellettük, míg a vitéz harcziak buggón foglalkoznak — kötéssel. Nem azért, hogy harisnyákat készítsenek, — mert ezen lexust nem ismerik a bej katonái — hanem, hogy fehé pamut hálósipkákat kössenek. Ily sipkákat minden arab visel a fez, illetőleg a turbán alatt a kopaszre nyirt fejen. — A katonák egyenruhája fekete, bő — ugyanból és ugyanoly szintű nadrágból áll. — Egynek fején kék rojtos piros fez van, míg másik katonasipkafélét viselnek. Egyik magasszaru csizmát visel, melynek talpa már nagyon laza összefüggésben áll a felső bőrrrel, másik félrehajtott sarku cipőket hord. Puskát és oldalfegyvert viselnek mindannyian. Csak hogy a puskák bosszúsága és kalibere nagyon különböző. E katoná-

ság kapott, elhanyagolt elviselt egyenruhájával siralmas látványt nyujt.

Közgazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsürgönye. Budapest, május 30.

A mai gabonátözsden buza kész áruban jelentéktelen mennyiségben került a piacra és minthogy az izr. ünnepek számos üzletembert elvontak a gabonacsarnok látogatásától, az üzlet nem öltött figyelemre méltó terjedelmet. Mindössze néhány kisebb tétel buza adatott el változatlan áron.

Más magvakban épen nem volt üzlet. **Hivatalosan jegyztetett:** Szokvány buza ós z re 10.82¹/₂ — 10.87¹/₂.

Bánás gitengeri május—júniusra 6.30—6.35—
Szokvány zab ós z re 6.52—6.55.
Káposzta repce aug.—szep.—re 12¹/₂ — 12¹/₂.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. (A Magyar távirati iroda eredeti sürgönyei.)

Szolnok, június 4. (Érk. d. u. 1. ó. 35 p.) Gorove temetésén Varsónyon a fővárosból Bedekovics miniszteren kivül a szabadelvű párt több tagja, a kereskedelmi és közlekedési miniszteriumnak küldöttségei s a boldogultnak meghittebb barátjai voltak jelen. A családi kápolnában a ravatalt a Budapestről érkezettek, azonkivül a megye és környék birtokoságának és értelmiségének nagy számu csoportja környezte. Beszentesen után Láng Lajos a szabadelvű párt nevében megható emelkedett beszédben bucsuzott el a boldogultt.

Prizrend, június 4. (Érk. d. u. 1. ó. 35 p.) A muzulmánok fenyegető magatartása következtében a görög metropolita kénytelen volt egész kíséretével Prizrendét elhagyni.

Sz.-Pétervár, június 4. (Érk. d. u. 1. ó. 35 p.) A pultvai kormányzósgában ismét kitört a zsidóhajsza. Az egész romnyi kerületben lázongás van. A zsidók vagyonát pusztítják, közülök sokan megsebesültek.

London, jun. 4. Érk. d. u. 1 óra 35 p. Az alsóház tegnapi ülésén Kelly képviselő kiutasítását illetlen kifejezése miatt elhatározta.

Belgrád, jun. 4. Érk. d. u. 1 óra 35 p. A fejedelem tegnapi trónbeszéddel berekeszté a skupstinát. Délután 1 órakor a fejedelem Budapestre utazott.

Athén, június 3. (Ered. sürg.) A Pol. Cor. jelentése: A Janinai cs. kir. főkonsulátus vezetésével ideiglenesen megbizott osztrák-magyar consul a Piräusban Berzenkovich-Reny, most visszatért előbbi állomására a Piräusba.

Bécs, június 3. (Ered. sürg.) A Pol. Cor. egy párisi jól értesült levele szerint ottani illetékes katonai körökben a franczia csapatoknak a krumiri hegyek közti operatíót féttényezőiben befejezettek tekintik. — Anglia és Franciaország között ismét a legjobb viszony állott helyre.

Drezda, június 3. (Ered. sürg.) A Pol. Cor. jelentése: A második szász országgyűlésre való pótválasztások július 12-ére vannak elrendelve. A szász országgyűlés szeptember elején veszi kezdetét. Szeptember közepén Drezdába a német műtársulatok congressusa gyűl össze.

Érték és váltó-folyam a bpesti tőzsdén.

— Június 3. —

	Utolsó árak.	Új árak.
Magyar vasuti kölcsön	134.25	134.50
„ 1869. keleti v. All. kötv. 5%	91.25	91.75
„ 1873. „ „ ar. v. exb. „	109.0	110.0
„ 1876. „ „ arb. „	92.50	97.0
„ nyerevénykölcsön 100 frt.	123.25	123.75
Tissai és szegedi kölcsön 4%	114.0	114.50
1871 ki magyar államkölcsön 5%	111.50	112.00
1873 ki „	117.45	117.60
Magyar aranyár. adom. 6%	91.70	91.90
Magyar aranyár. adom. 4%	99.0	99.50
Földterhesmen. köv. magy. 5%	97.50	98.0
„ „ temesi „	97.50	98.0
„ „ Horv. orsz. 5%	97.50	98.0
„ „ erdélyi 5%	98.0	98.50
Magy. jels. urb. válts. kötv. 5%	95.25	95.75
Szálódézsma válts. kötvény	106.0	106.50
Pestvárosi kölcsön 1870-ből 6%	106.0	106.50
„ 1871-ből „	99.50	100.00
Budapesti kölcsön 1880.	359.0	360.0
Magyar ált. hitelbank részv.	835.0	840.0
Osztrák magyar bank részv.	446.0	448.0
Első hazai takarékpénztár	102.50	103.00
Magyar földhitelintézet záloglev. 5 1/2%	100.75	101.00
„ „ „ 4 1/2%	95.25	95.50
„ „ „ 4 1/2%	180.0	181.0
Osztrák hitelintézeti sorajegy	9.29	9.31
Cs. kir. arany (vert)	5.55	5.57
Osztrák magyar 8 frtos arany	9.29	9.31
20 frankos arany	9.29	9.31
Német birod. bankjegy 100 m.	87.10	87.20

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vertesi Arnold.

